

Uitwerking Gigabitinfrastructuur- verordening

Nadere toelichting bij de uitwerking van de regels in het Besluit bouwwerken leefomgeving en de Omgevingsregeling ten aanzien van de technische specificatie uit artikel 10 van de EU Gigabitinfrastructuurverordening

Waarom nieuwe regels?

De Europese Gigabitinfrastructuurverordening (Verordening (EU) 2024/1309, hierna GIV of verordening) verplicht lidstaten om nieuwe gebouwen én gebouwen die ingrijpend worden gerenoveerd geschikt te maken voor netwerken met zeer hoge capaciteit, zoals glasvezel.¹ Het doel hierachter is een snellere uitrol met lagere kosten én een toekomstbestendige digitale infrastructuur in de gebouwde omgeving. Nederland heeft deze verplichtingen uitgewerkt in het Besluit bouwwerken leefomgeving (§ 4.7.13, hierna Bbl) en de Omgevingsregeling (afdeling 5.7, hierna Or). Deze verplichtingen gelden vanaf 12 februari 2026.

Voor welke gebouwen gelden de regels?

In artikel 4.244 en 4.245 Bbl is aangegeven voor welke gebouwen de regels gelden. In beginsel gelden de eisen voor alle gebouwen, behalve voor gebouwen met een lichte industrie functies, woonfunctie voor studenten, overige gebruiksfuncties en bouwwerken geen gebouw zijnde. Daarnaast gelden de eisen ook niet voor gebouwen of delen daarvan voor landsverdediging of bescherming van de bevolking, gebouwen of delen daarvan voor erediensten en religieuze activiteiten, nevengebruiksfuncties en gebouwen zonder aansluiting op het elektriciteitsnet. Voor de woonfunctie voor zorg geldt dat een initiatiefnemer in situaties waarbij het onwenselijk is dat een bewoner zelfstandig internettoegang heeft het bevoegd gezag kan verzoeken om via een maatwerkbesluit van de nieuwe regels uitgezonderd te worden.

Ingrijpende renovatie

De regels zijn ook van toepassing bij ingrijpende renovatie, maar alleen als de kosten van de renovatiewerken niet onevenredig worden verhoogd en de uitvoering technisch haalbaar is. Een gemeente kan daarom met een maatwerk- of vergunningvoorschrift een soepelere (of geen) eis opleggen. Er is sprake van een “ingrijpende renovatie” wanneer meer dan 25% van de oppervlakte van de bouwschil, bepaald volgens ISSO 75.1, wordt verbouwd en deze verbouw de integrale bouwschil betreft.

¹ Waar gesproken wordt over glasvezel worden alle soorten vezels bedoeld die geschikt zijn voor een dataverbinding met zeer hoge capaciteit.

Wie is verantwoordelijk?

In de GIV is niet bepaald wie verantwoordelijk is voor het aanleggen van de fysieke binnenhuis-infrastructuur in gebouwen (de voorzieningen in een gebouw die nodig zijn voor bijvoorbeeld glasvezel). Net als alle regels voor het bouwen is het aan de opdrachtgever en / of de aannemer om ervoor te zorgen dat aan de regels van het Bbl wordt voldaan als het bouwwerk klaar is. In veel gevallen zal de opdrachtgever een aannemer inschakelen die zorgt voor een juiste uitvoering volgens het Bbl, waaronder de eisen die voortvloeien uit de GIV. Ook kan een deel van de werkzaamheden worden uitgevoerd door de netwerkexploitant.

Wat betekent deze verantwoordelijkheid in de praktijk?

De gangbare praktijk in Nederland is dat de opdrachtgever of zijn aannemer de aansluitingen voor telecom, zoals glasvezelinternet, aanvraagt. De aannemer legt, eventueel in overleg met de netwerkexploitant, een mantelbuis aan tussen de buitenzijde van het gebouw en een ruimte in het gebouw en de netwerkexploitant verzorgt de aansluiting vanuit het openbaar elektronische communicatienetwerk op het gebouw.

Hoe kan aan de regels worden voldaan?

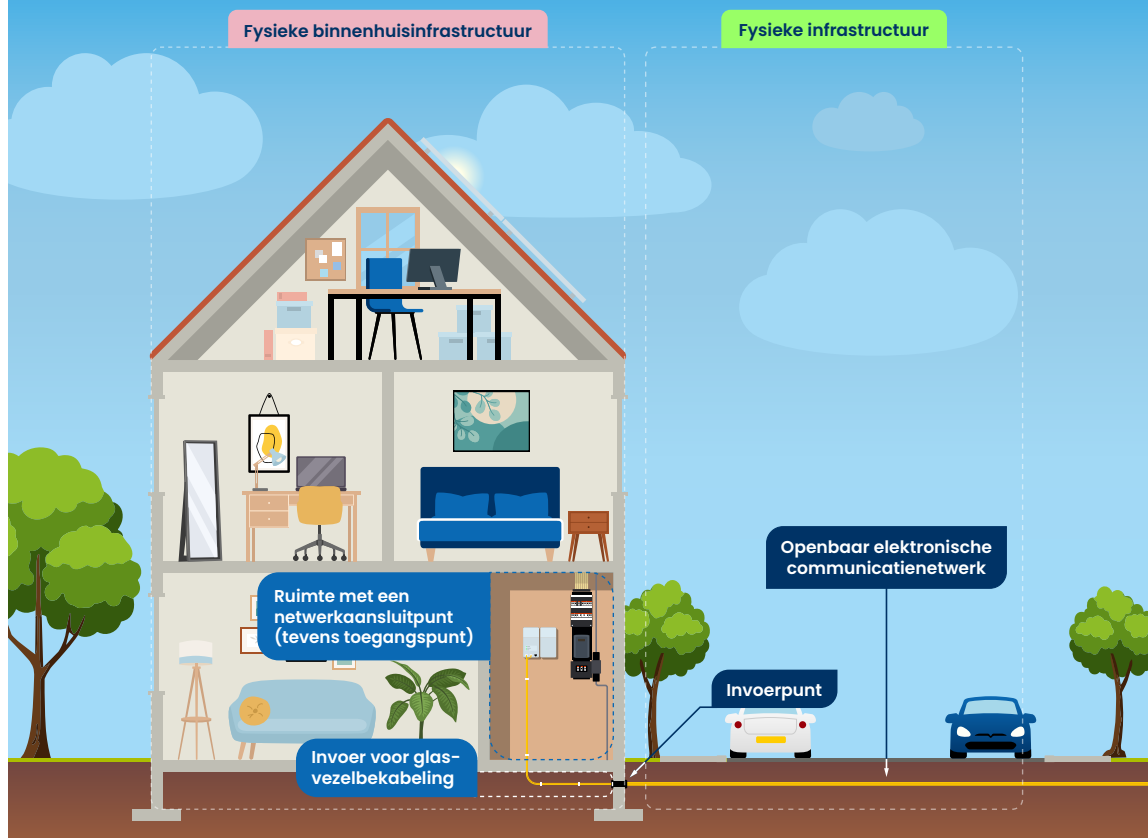
De voorzieningen die nodig zijn om aan de regels te voldoen, worden de glasvezelklare binnenhuisinfrastructuur genoemd. Deze infrastructuur bestaat uit verschillende onderdelen:

Gigabitinfrastructuur -verordening	 Eengezins- woning	 Meergezins- woning	 Andere gebruiksfuncties
Invoerpunt	✓	✓	✓
Toegangspunt	✗	✓	—
Fysieke binnenhuis infrastructuur	✓	✓	✓
Binnenhuisglasvezelbekabeling	—	✓	—
Netwerkaansluitpunt	—	✓	—

Invoerpunt

Gebouwen moeten een invoervoorziening (mantelbuis) hebben voor glasvezelbekabeling van buiten het gebouw naar een (centraal) toegangspunt of de meterkast. In NEN 2768 zijn voorschriften en regels gegeven hoe deze voorziening het beste kan worden uitgevoerd. Het gaat hierbij onder andere om de diameter van de mantelbuis, minimale buigradius en het opvangen van optredende belastingen. Het is gangbaar dat meterkasten volgens NEN 2768 worden gerealiseerd.

Eengezinswoning

Figuur 1. Schematische weergave grondgebonden woning (eengezinswoning)

Meergezinswoning

Figuur 2. Schematische weergave woongebouw (meergezinswoning)

Toegangspunt

Een toegangspunt is een ruimte in een gebouw waar het openbare elektronische communicatienetwerk binnenkomt en via binnenhuisglasvezelkabels verder wordt verdeeld naar één of meerdere netwerkaansluitpunten in bijvoorbeeld appartementen in een woongebouw. Alleen woongebouwen zijn verplicht om een toegangspunt te hebben van waaruit binnenhuisglasvezelkabels worden aangelegd. Bij woongebouwen is het toegangspunt vaak gesitueerd in een gemeenschappelijke (technische) ruimte (gemeenschappelijke meterkast). Er wordt daarom ook wel gesproken over een centraal toegangspunt. Eengezinswoningen hebben ook een toegangspunt, maar van daaruit vindt geen verdere verdeling door de woning plaats. Dit is meestal gesitueerd in de meterkast.

De afmetingen van de ruimte met het toegangspunt moet zijn afgestemd op het te plaatsen distributiepunt waarop alle, op dat distributiepunt aangewezen, (binnenhuis)glasvezelkabels zijn aangesloten. Hierbij moet rekening worden gehouden met de voor aanleg- en onderhoudsactiviteiten noodzakelijke ruimte. De netwerkexploitanten (aanbieders van glasvezel) moeten onder redelijke voorwaarden toegang hebben tot het centrale toegangspunt om bijvoorbeeld glasvezelkabels voor hun netwerk aan te kunnen leggen (zowel tijdens de uitvoering als tijdens het gebruik van het woongebouw).

Distributiepunt

Het distributiepunt vormt de koppeling tussen de binnenhuisglasvezelbekabeling en het openbare elektronische communicatienetwerk. Het distributiepunt is een gedeelde voorziening in een gemeenschappelijke technische ruimte, ook wel de centrale voorzieningenkast (CVZ) genoemd. Deze ruimte moet voor alle netwerkexploitanten toegankelijk zijn. In de praktijk is het distributiepunt uitgevoerd als een verdeeldoos of glasvezelverdeelkast met SC/APC-connectoren, een duidelijke scheiding en labeling per exploitant, voldoende capaciteit en uitbreidbaarheid. Er is bewust voor gekozen om niet een specifiek type distributiepunt voor te schrijven.

Traject tussen toegangspunt en woning

Het netwerkaansluitpunt, de plaats waar de eindgebruiker contact maakt met het netwerk van een netwerkaanbieder, bevindt zich over het algemeen in de meterkast van de woning. Bij grondgebonden woningen komt de glasvezelbekabeling van de netwerkexploitant doorgaans direct binnen in de meterkast. Bij woongebouwen moet de (binnenhuis)glasvezelbekabeling vanaf het centrale toegangspunt nog worden doorgevoerd naar de verschillende woonfuncties in dat woongebouw via het distributiepunt. Dit kan via bijvoorbeeld een bouwkundige schacht of ingestorte leidingen, zo lang er naar elke woonfunctie maar een aaneengesloten ruimte is met een diameter van ten minste 40 mm. Hierdoor kan er in een later stadium zo nodig nog een tweede glasvezelkabel aangebracht worden.

Binnenhuisglasvezelbekabeling moet beschermd worden tegen mechanische belasting en klimatologische blootstelling. Daaraan wordt voldaan als de glasvezelbekabeling in bijvoorbeeld bouwkundige schachten, metalen stijpgoten of ingestorte leidingen is gesitueerd. De binnenhuisinfrastructuur (schachten of loze leidingen) moet toegankelijk zijn voor onderhoud en het later kunnen aanbrengen van extra glasvezelbekabeling, zonder dat daarbij onderdelen van het gebouw gesloopt hoeven te worden.

Binnenhuisglasvezelbekabeling

Woongebouwen moeten voorzien worden van een glasvezelkabel tussen het (centrale) toegangspunt en het netwerkaansluitpunt in een woonfunctie. Iedere netwerkexploitant kiest in beginsel zijn eigen soort glasvezelbekabeling. In de NEN-EN 50173 staan eisen ten aanzien van het ontwerp van glasvezelbekabeling. Het is gebruikelijk dat glasvezelbekabeling volgens deze normen wordt ontworpen en uitgevoerd.

Meterkast en netwerkaansluitpunt

Het netwerkaansluitpunt is het fysieke punt waarop een eindgebruiker wordt aangesloten op een openbaar elektronisch communicatienetwerk. Het netwerkaansluitpunt ligt meestal in de meterkast. De inwendige afmetingen van de ruimte met het netwerkaansluitpunt zijn daarom gelijk aan de inwendige afmetingen voor een meterkast volgens de voorschriften uit NEN 2768. Dit zorgt ervoor dat er voldoende ruimte is voor het netwerkaansluitpunt en het op een goede manier aanbrengen van (glasvezel)kabels. In tegenstelling tot alle andere gebouwen moet een woonfunctie gelegen in een woongebouw een fysiek netwerkaansluitpunt (ook wel Fiber Termination Unit of FTU genoemd) hebben, zodat de binnenhuisglasvezelbekabeling hierop kan worden aangesloten.

Uitvoering en aanleg

De norm NEN-EN 50173-1 regelt de prestatie-eisen voor glasvezelbekabeling en aansluiting op hardware en stuurt daarin de andere normen in de NEN-EN 50173-serie aan. De normen uit de NEN-EN 50174-serie beschrijven hoe je de bekabeling veilig, storingsvrij en correct aanlegt en vervolgens test.

Meer informatie?

- Meer informatie over de bouwregelgeving is te vinden op de website van de rijksoverheid: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/bouwregelgeving. Daar staan ook diverse informatiebladen over verschillende onderwerpen uit het Bbl.
- Alle door het Bbl aangewezen normen zijn te vinden op de website van het Nederlands Normalisatie Instituut (www.connect.nen.nl/portal/Registreren/Vrij-beschikbare-normen/Bbl).
- Ook op de website van het Informatiepunt Leefomgeving (www.iplo.nl) is veel informatie te vinden over de bouwregelgeving en de Omgevingswet. Het Iplo heeft ook een Helpdesk waar vragen aangesteld kunnen worden over de toepassing van de bouwregelgeving. De Helpdesk van het Iplo legt de regels uit en adviseert niet in concrete situaties.
- Op de website van de Adviescommissie Praktijktoeepassing en Gelijkwaardigheid Bouwvoorschriften (ATGB) kan advies gevraagd worden in geval van een verschil aan inzicht tussen initiatiefnemer en bevoegd gezag over uitleg van de regels in een concrete situatie. Zie hiervoor www.atgb.nl. Daar zijn ook eerder uitgebrachte adviezen te vinden.

Gigabitinfrastructuur-verordening

Invoerpunt

- Invoer volgens NEN 2768

Toegangspunt

- Heeft bijvoorbeeld een 'verdeeldoos' of glasvezelverdeelkast
- Moet voldoende ruimte hebben voor installatie en onderhoud
- Adequate stroomvoorziening (≥ 1 stopcontact 230V AC)
- Moet toegankelijk zijn voor netwerkexploitant

Fysieke binnenhuis infrastructuur

- Meterkast volgens NEN 2768
- Beschermd tegen mechanische en klimatologische belasting
- Mag eventueel buitenom

Binnenhuisglasvezelbekabeling

- Uitgevoerd volgens NEN-EN 50173-1
- Buigradius $\geq 10 \times$ buitendiameter, voorkeur volgens specificatie fabrikant
- Glasvezel- en stroomkabels in gescheiden leidingsystemen

Netwerkaansluitpunt

- Afmetingen en indeling volgens NEN 2768, vaak in meterkast
- Connectoren volgens NEN-EN 50173-1 (SC/APC-connectoren)
- Biedt bescherming tegen stof, laserstraling en fysieke belasting
- Adequate stroomvoorziening (≥ 1 stopcontact 230V AC)

- Eengezinswoning
- Meergezinswoning
- Andere gebruiksfuncties

- ① Mantelbuis met een buitendiameter ≥ 50 mm tussen het invoerpunt en het toegangspunt.
- ② Aangesloten ruimte; binnendiameter van ≥ 40 mm tussen toegangspunt en netwerkaansluitpunt.
- ③ Binnenhuisglasvezelbekabeling alleen verplicht wanneer het toegangspunt en het netwerkaansluitpunt niet in dezelfde ruimte liggen.

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Maart 2026